

GIACOMETTI'NİN ATÖLYESİ

(...)Bir kişiye, bir canlı varlığa, ne de doğal bir olguya yaklaşır gibi yaklaşılmaz sanat yapıtına —bilmeyen yoktur bunu herhalde?— Şiir, resim, heykel, birtakım niteliklerle incelenmek ister. Ama, şimdilik resimden bahsediyoruz.

Canlı bir yüz bile kendini öyle kolay ele vermez; ne var ki bu yüzün anlamını çözebilmek için, fazladan çaba göstermeye gerek yoktur. Bence, —rastgele söylüyorum— bence, önemli olan, bu yüzü yalıtma. Eğer bakışım, bu yüzü, bu yüzün çevresindeki bütün her şeyden kurtarabilirsem, eğer bakışım, (dikkatim), bu yüzün, dünyanın kendi dışında kalan bölümüne karışarak gitgide belirsizleşen anlamlarla, kendini kaybedip sonsuza kaçmasını önleyebilirsem, ve eğer, aksine, aracılığıyla bakışımın dünyadan ayırdığı bu yalnızlık ele geçirilebilirsem, ancak o zaman, bu yüze, —ya da bu kişiye, bu insan ya da görüngüye— bu yüzün tek kendi anlamı olacak, kendi anlamı birikecektir. Bir yüz bilgisinin, eğer estetik olmak istiyorsa tarihsel olmayı reddetmesi gerekir demeye getiriyorum.

Resmi incelemek, daha büyük bir çaba, daha karmaşık bir işlem gerektirir. Yukarıda anlattığımız işlemi, bizim için ressam ya da heykeltıraş gerçekleştirmiştir. Öyleyse bize, bütün olarak geri dönen şey, temsil edilen kişi ya da nesnenin yalnızlığıdır; bu yalnızlığı algılayabilmeniz, ya da onun bize dokunabilmesi için, mekâna ilişkin belli bir deneyimimiz olması gerekir; ancak, kesintisiz bir mekân değil, kesintili.

Her nesne, kendi sonsuz mekânını yaratır.

(...)

Nesnelerin yalnızlığı hakkında.

O— Bir gün, odamda, iskemlenin üstünde duran havluya bakıyordum; o an, her nesnenin, sadece yalnız olmakla kalmayıp bir de ağırlığı olduğu —ya da daha doğrusu— bir başka nesnenin üstüne abanmasını engelleyen bir ağırlıksızlığı olduğu izlenimini edindim. Havlu yalnızdı, o kadar yalnız ki, sanki iskemleyi çeksem bile yerinden kıpırdamayacaktı. Havlunun, kendine Özgü bir yeri, bir ağırlığı, hatta bir suskunluğu vardı. Dünya ne kadar hafifti, ne kadar hafif...

(...)

Bu nesnelere bir çeşit dostluk bakıldığını, bu nesnelere bize dost bir düşünce sunduklarını yazdım... Bu benim yaptığımı, gelişigüzel laf etmek denir. Aynı şeyi De Vermeer için söyleyecek olsaydım, doğru olabilirdi belki. Giacometti başka şey: Giacometti'nin boyadığı nesne, "daha insani" olabildiği, —kullanılabildiği ve insan tarafından sürekli kullanıldığı için— ya da insanın, en iyi, en yumuşak, en değerli suretine bürünebildiği için değil, aksine, "şu nesne" olduğu için, "nesneliğin" el değmemiş olanca masumiyeti içinde, kendisi olduğu için heyecanlandırıp ferahlatıyor bizi. O nesne, yanında hiçbir şey olmaksızın. O, bütün yalnızlığı içinde.

Jean Genet

Çev: Hür Yumer, Metis Yay., 1990

“KİLOSU KAÇA GELİR?”

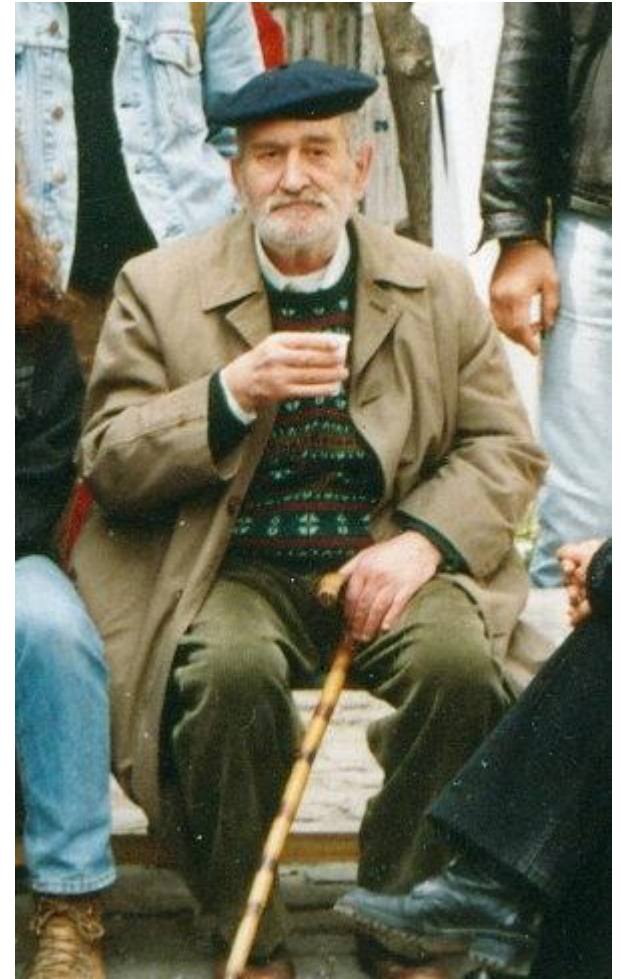

Heykel ve İllüstrasyon: ELİF YILDIZ

“KENDİ BOŞLUĞUNU KENDİ KENDİNE İSPATLA!”

Boşum çünkü..... n-1, n

1
2
3
4
.
.
.
.
.
.
.
.
.
n-1
n

(...)

ben sigaradan alıyorum hincımı içerek

(...)

E. Ayhan Çağlar

(Underground Poetix'in 6. sayısını bekleyin!)

Beni Şiirin kendisi ilgilendirir. Şiirin kendisi demek de yapısının gerektirdiği kuruluş nedenleridir. Bunlar da şiirin dışında değil içinde gelişirler. Uyumdan anladığım budur. Ya da uyum benim için şiirin yapısından başka bir şey değildir. (İlgaz Dergisi, 7 Ekim 1964)

(...)

Söze dayanan şiire bağlıyız. Bizde şiir düzyazı ile birlikte düşünülür. Düzyazının bütün ilkelerini şiirden ister. Düzyazı gibi şiiri bağlamak ister.

Biliyorsunuz, Sartre'ın dergisine, Les Temps Modernes'de, şiire yer vermemesini kimse anlayamamış, sonunda düzyazıyla, şiirin ilkelerinin ayrı ayrı şeyler olduğunu Sartre ortaya koymak gereğini duymuştur. Şiirin, düzyazı gibi bağlanamayacağını ilk o açık seçik yazmıştır. Şiir daha önce bir konuşmamda da söylediğim gibi, tek çizgildir bizde. Bir iki ozanın koyduğu çizgi vardır. O çizgilere üşüşülmüştür. Bütün yeniliğin o iki çizgide olduğu sanılır.

(...)Şenlikname şiirin kırk türlü yazılabileceğini gösteriyor. Kapalılığı, şiirin belli çizgilerine alışılmış, belli anlayışlar edinmiş kişiler için daha çok. Dünya şiirine açık olan biri için bir kapalılığı yoktur. Ben şiirin kırk türlü yazılabileceğine inandığım için, şiir yazmayı her gün yeni yeni öğreniyordum gibi bir tavır korum. Bu benim kendi yapım, kendi yöntemimdir. Buraya çok uzun yollardan geldim. Bir yığın çıkmaz sokaklardan döndüm, ama geriye biliyorum. Geriye onun için bakmam. (Yeditepe Dergisi, 9 Ocak 1973)

iz (sür)

Kumsan dağıl, savrul ya da ak avuçlarımdan
Devril dağsan, yolsan açıl

-Bileklerimizde kangren bu çağ-

Her nereden açılacaksan, artık fark etmez;

Avuçlarıma değdiğinde kızgın çöllerden geçeceksin.

Aylin Güven

İLHAN BERK

HAKAN KAMIŞOĞLU, "Anatomi Atlası / Açık Kaplı-3"

İki yüzyıldan beri, her özgünlük klasikliğe karşı olarak ortaya çıktı. Ona karşı tepki göstermeyen hiçbir yeni biçim ya da söylem yoktur. Tüm kazanımları toz duman etmek, modern düşüncenin başlıca amacı olmuş gibi geliyor bana. Sanatın hangi alanında olursa olsun, her tarz tarza karşı kendini gösteriyor. Bizzat kendimizin bilincinde olmamız, akıl kavramını, düzen, uyum kavramını yıkarken olur.(...) "Yetkinlik" artık bizi rahatsız etmiyor: Hayatımızın ritmi bizi ona duyarsız hale getiriyor. "Kusursuz" bir yapıt meydana getirmek için beklemesini bilmek, evrenin yerini alıncaya kadar bu yapıtın içinde yaşamak gerekiyor. Bir gerilim ürünü olmaktan uzaklaşan bu yapıt dinginliğin, yıllar boyu birikmiş bir enerjinin sonucudur. Ama kendimizi harcıyoruz, hemen hemen hepimiz böyleyiz; yaratıcılıktan uzak kalmayı beceremeyen, her önemsiz yapıt için, tüm yarım başarılar için yaratmanın otomatizmine kapılmış insanlarız.

(...)

Her şeyi doğrulayıp geçenler: Onların hayatı—bir evet dizisi... Gerçeğe ya da onlara öyle görünen şeye bütün gücüyle katılanlar, onlar her şeye razı olurlar ve bunu söylemekten hiçbir sıkıntı çekmezler. Açıklamadıkları ya da "olağan şeyler" arasına koymadıkları hiçbir anormallik yoktur. (...)

Başkaları adına, her zaman ki olumsuzlama, yani bir şeyi doğrulamak, sadece kafaları bulandırma iradesi değil, aynı zamanda kendi hakkında bir çaba, bir özveri de gerektirir: En küçük bir evet onlara neye mal olur! Ne yadsıma! Onlar bir evetin asla yalnız gelmeyeceğini, başka evetlerin de sırada olduğunu bilir: Nasıl düşüncesizce atılırlar buna? Yine de hayırın güvenli oluşu evete doğru kıskırtır onları. Herhangi bir şeyi doğrulama ihtiyacı ve merakı böyle doğmuş onlarda.

Emil Michel Cioran,
Varolma Eğilimi, Çev: Kenan Sarılioğlu, 2002,
Gendaş Kültür Yayınları

14. Taraf tutmayan deha, yolunu kaybetmiş bir ırmağa benzer: her şeyi yutar ve sonunda bir bataklığa dönüşür.

(...)

17. Beğenin birincil işlevi ulamları tanımlamak, ikincisi ise yetkinliğin derecelerini kesinlemektir.

(...)

102. Öykünmeci, karşılaştırma ve beğeni gücünü kullanarak benzer olgunlukların dağınık öğelerini bir araya getirir; idealist, "tinin gözü" ile bakarak, olası olanı saptar, kişileştirir, somutlaştırır: biri tekil erdemlerin kip ve aşamalarına bağlıdır, diğeri zıtlık içermeyen her şeyi, bir kuraldışı yetkinlikler toplamı içinde birleştirir.

(...)

119. En iyileri yalnızca en iyiler temsil edebilir. Konusu tarafından soğurulan deha kendisini merkeze yerleştirir; tam bu noktada ışıldar, parıltılarını bu noktaya yansıtır: yetenek, kendine özgü becerikliliğiyle, henüz bir merkezde toplanmamış olan ışınları yönetmeye başlar ve bir ikinci l güzellikler yığını oluşturur.

(...)

121. Armoni düzenler, melodi ortaya çıkarır.

(...)

126. Körü körüne uygulama, maymunun elindeki tıraş bıçağı gibi, güzelleştirmek isterken paramparça eder.

(...)

128. Bu daha önce de söylenmişti, ama yinelemek gerekir: arzu ve gücün oranları her zaman bakışlımı değildir. Arzunun zenginliği bazen sıradan ve sınırlı zihinlerde ortaya çıkar; bu durumda bütün büyük yetenekler uyuşukluk ve bitkinlik içinde dağılırlar.

(...)

132. Tamamlamak, bir yapıtın tüm parçalarını dürüstçe bitirmiş olmaksızın, bugüne kadar hiçbir sanatçı hiçbir yapıtı tamamlayabilmiş değildir. Tasarımın ya da uygulamanın büyük bir bölümü, sanatçının sahip olduğu ya da sahip olduğunu sandığı bireysel yetkinlikle tamamlanır: renkçi, çizgilerden basit bir renk aracı yaratır; desenci, renkleri çizgiye bağımlı kılar; yüksek biçem ya da ışık-gölge ressamı ise bir etki yaratmak uğruna, her ikisini, hatta konuyu da, çiğner geçer.

(...)

152. Taklitçi, modelini üreten ilkeleri pek ender anlayabilir, kopyacı büyük bir olasılıkla hiçbir zaman anlayamaz.

(...)

181. Raffaello'da renk ifade aracıdır, Tiziano'da gerçeğin taşıyıcısı; Correggio ise rengi uyumun temeli olarak görür. İlki, kendisine direnen rengi pek ender yakalar – elinde tutmaya çalışır ama çoğunlukla ona gereken ilgiyi göstermez, ikincisi rengi kucaklar, kendi zorbalığına tâbi kılar ve akkor haline getirir; Renk, Correggio'ya sihirli bir varlık gibi boyun eğer.

(...)

192. Kim ki donmuş olmayan bir serinliğe sahiptir, gözleri yakmaksızın ışıllı parlar ve renkleri hiç yıpranmamışçasına kusursuzdur; kim ki yapışkan olmadan sulu, içi boş olmadan gür ve geniş, kuru olmadan belirgin, parlak ve kıvamında, uçucu olmadan hafif ve hantal olmadan dolgundur, işte onu bir renkçi olarak selamlayabilirsiniz.

Johann Heinrich FUSSLI

"Aforizmalar", Çev: Cem İleri, Sel Yay., Geceyarısı Kitaplığı, 2001

Yokoluşlarının ağıtını yazan o kifayetsiz muhterislerle senin ilgilenmeyişinin 2010'daki yüzüdür 491...

BİR "Evvel Fanzin" cakasıdır ve Kadıköy tribidir. KATIL!

<http://zaferyal.kuzeyyildizi.com/491.html>

dortdokuzbir@gmail.com